

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Optrin af Norners og Asers Kamp

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Optrin af Norners og Asers Kamp", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1811_169A-txr-root.pdf (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Oversigt over manuskripter og tryk

Manuskripter

I Grundtvig-arkivet på Det Kongelige Bibliotek, København, findes følgende manuskripter, der formentlig kan knyttes til Grundtvigs arbejde med *Optrin af Norners og Asers Kamp* (1811).

Signatur	Type	Indhold
Fasc. 386.77	udkast	utrykt fortale til "et Optrin af Nordens Kæmpeliv fra den hedenske Tid"
Fasc. 386.79	udkast	uafsluttet fortale til "Optrin af Nordens Kæmpeliv"

Førstetrykket

Nummer i *Bibliografien*: 169A.

Optrin af Norners og Asers Kamp blev annonceret som udkommet den 28. december 1811 i tillægget til *Kjøbenhavns kongelige alene privilegerede Adressecomptoirs Efterretninger (Adresseavisen)*, nr. 306, sp. 4. Bogen udkom i København på hofboghandler J.H. Schubothes forlag og blev trykt hos Z. Breum.

Prisen for et eksemplar på trykpapir angives til 2 rigsbankdaler og 48 skilling, mens et eksemplar trykt på det finere skrivepapir kostede 4 rigsbankdaler. For et hæftet eksemplar betales yderligere 24 skilling, mens prisen for anden indbinding blot noteres som værende efter bindets beskaffenhed.

I annoncen noteres det, at *Optrin af Norners og Asers Kamp* udgør "2den Levering eller første Deel af det Hele," og at bindet med titlen *Optrin af Kæmpelivets Undergang i Nord*, der udkom 1809, fremover skal regnes som 2. del. Grundtvig havde oprindeligt tænkt sig at udgive en lang række af de betydeligste optrin af Nordens helteliv (se tekstredigeringen til *Optrin af Kæmpelivets Undergang i Nord*), men indstiller serien med udgivelsen i 1811. Kronologisk udspiller handlingen i *Optrin af Norners og Asers Kamp* sig før handlingen i *Optrin af Kæmpelivets Undergang i Nord*, hvorfor Grundtvig ser sig nødsaget til denne korrektion i rækkefølgen. *Optrin af Norners og Asers Kamp* udsendes med to titelblade. På det første er titlen "Optrin af Nordens Kæmpeliv [...]. Første Deel", på det andet "Optrin af Norners og Asers Kamp". Et tredje titelblad med ordlyden "Optrin af Nordens Kæmpeliv [...]. Anden Deel" (se faksimile), som skulle tilføjes *Optrin af Kæmpelivets Undergang i Nord*, er formentlig udsendt samtidig.

Senere udgaver

I 1861 udkom andenudgaven af *Optrin af Norners og Asers Kamp*, ordnet som Grundtvig havde bestemt i 1811, i et samlebind med *Optrin af Kæmpelivets Undergang i Nord* under den fælles titel *Optrin af Nordens Kæmpeliv*. Til andenudgaven skrev Grundtvig en ny fortale gældende for begge dele af værket. Den oprindelige fortale til *Optrin af Norners og Asers Kamp* og dedikationsdigtet til Povel Dons blev ikke genoptrykt i andenudgaven.

I Grundtvigs levetid blev digtet s. 140 f. med førstelinjen "Brus kun hult, du Storm fra Nord!" trykt i N. Krossings *Poetisk Læsebog til Brug for Skoler* (1829), s. 91 f. under overskriften "Fortrøstning".

To sange blev trykt i *Historiske sange samlede af H. Nutzhorn og L. Schrøder* (1872). Det gælder sangen s. 187-189 i *Optrin af Norners og Asers Kamp* med førstelinjen "Ung Sigrun sad paa Sevafjeld" og sangen s. 197-199 med førstelinjen "En Kæmpe var paa Jorden". Den første blev trykt som nr. 20, s. 36 f., under titlen "Helge Hundingsbane og Sigrun", den sidste som nr. 21, s. 37-40, under titlen "Sigurd Fofnersbane og Gudrun".

Bibliografisk beskrivelse

De anvendte eksemplarer

- Eksemplar fra Det Kongelige Bibliotek, København, katalognr. M 26511 8o (stregkode 130005336091; beskåret og indbundet).
- Eksemplar fra Center for Grundtvigforskning (tidligere Aarhusianer Samfundet; beskåret og indbundet)
- Eksemplar fra Grundtvig-Biblioteket, katalognr. 3.2, ex. 2 (beskåret og indbundet sammen med *Optrin af Kæmpelivets Undergang i Nord*).

Eksemplar 1 er valgt som grundtekst og har afgivet faksimiler til udgaven. Den følgende bibliografiske beskrivelse tager udgangspunkt i eksemplar 1.

Formler

Format: 8o.

Eksemplaret er beskåret og måler ca. 175 × 106 mm.

Kollationsformel: 12 *26 36 A-18 K-R8.

Signaturformel: \$2 signeret (-22; -A1).

Pagineringsformel: 150 blade, pagineret [2], I-IX, X-XXVI, 1-3, 4-8, 9-11, 12-42, 43-45, 46-184, 185-187, 188-267, 268-272 [= XXVIII, 272].

Bogens format er oktav. Den består af et præliminært, usigneret læg på 2 blade, et signeret læg på 6 blade og et usigneret læg på 6 blade. Derefter følger 17 signerede læg à 8 blade. Alle signerede læg bærer arksignatur på de to første blade bortset fra det præliminære, signerede læg, der kun har signatur på første blad (bemærk: signaturen *2 benyttes normalt på andet blad) og det signerede læg A, hvor signaturen mangler på første blad. Bogens første blad er uden for pagineringen. Der er stum paginering af s. I-IX, 1-3, 9-11, 43-45, 185-187 og 268-272.

Indholdsoversigt

[] *blank*. [] *første titelblad*. [I] *andet titelblad*. [II] *blank*. [III-VIII] Til Povel Dons. [IX]-XXVI: Fortale. [1]-42: Volsunger og Niflunger. [43]-184: Sigurd og Brynhild. [185]-267: Atle og Gjukungerne. [268] Trykfeil. [269-272] *avertissement fra forlæggeren*.

Papir

Håndlavet trykpapir med kædelinjer, kludeholdigt.

Omslag

Blandt de kollationerede eksemplarer er de originale omslag ikke bevaret. GV er dog i besiddelse af et eksemplar, som er påklippet et blått papiromslag, der muligvis er originalt. Dette eksemplar er tillige ubeskåret og uopskåret.

Intern varians

Der er ikke blevet konstateret intern varians af tekstlig art.

Materiel

Eksemplar 2 (Center for Grundtvigforskning) mangler de to sidste blade, der indeholder forlæggerens avertissement. Desuden er lægget med arksignaturen R blevet foldet og indbundet forkert; den fortløbende siderækkefølge er således: s. 257-260, 263-266, 261-262, 267-[268].

Eksemplar 3 (Grundtvig-Biblioteket) mangler ligeledes de to sidste blade med forlæggerens avertissement.

Tekstkritik

På s. [268] i førstetrykket findes en rettellesliste under rubrikken "Trykfeil" (se faksimile). GV har ikke effektueret rettellesforslag, hvor brødteksten giver mening uden rettelser. Det fremgår af de tekstkritiske noter, hvilke rettellesforslag, der er gennemført i teksten. De steder, hvor rettelser ikke er gennemført, er rettelleslistens forslag noteret i en supplerende note.

Den første trykfejl, som skal rettes ifølge listen, nemlig s. 11, l. 5: "Gvode for Grøde", er allerede effektueret i samtlige kollationseksemplarer. Dette forhold er ikke noteret i tekstkritikken.

Til s. 167, linje 10, foreslås det i listen at gennemføre rettelser: "Den for der". Angivne lemma findes ikke det pågældende sted i førstetrykket og har ikke kunnet lokaliseres et meningsfuldt sted.

Anvendt litteratur

- *Adresseavisen*, se *Kjøbenhavns kongelig alene privilegerede Adressecomptoires Efterretninger*
- *Bibliografien*, se Johansen, Steen (1948-1954)
- Grundtvig, N.F.S. (1809) *Optrin af Kæmpelivets Undergang i Nord*. København
- Grundtvig, N.F.S. (1861) *Optrin af Nordens Kæmpeliv*, bind 1-2, 2. udg. København
- Johansen, Steen (1948-1954) *Bibliografi over N.F.S. Grundtvigs Skrifter*. København
- *Kjøbenhavns kongelige alene privilegerede Adressecomptoires Efterretninger* (1811), nr. 306, 28. december. København
- Krossing, Nikolaj udg. (1829) *Poetisk Læsebog til Brug for Skoler*, bind 1, 3. udg. København
- Nutzhorn, Heinrich og Ludvig Schrøder udg. (1872) *Historiske sange samlede af H. Nutzhorn og L. Schrøder*. København
- *Registranten*, se *Registrant over N.F.S. Grundtvigs papirer* (1957-1964)
- *Registrant over N.F.S. Grundtvigs papirer* (1957-1964) udg. Grundtvig-Selskabet af 8. September 1947 & Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, bind 1-30. København